

Sanal Sınıf Kullanım Kılavuzu

Sanal Sınıf (BigBlueButton) Kullanım Kılavuzu

BigBlueButton eğitimde kullanılmak üzere tasarlanmış açık kaynak (open source) bir sanal sınıf sistemidir. Bu dokümanda sistemin genel yapısı ve kullanımı ele alınmıştır.

BigBlueButton sanal sınıf sistemi:

- Yazılı (genel sohbet / özel / paylaşılan notlar)
- Görsel (sunu / kamera / bilgisayar ekranı)
- İşitsel (yüksek kalitede ses)

İletişim ve etkileşim özellikleri ile sizlerin temel ihtiyaçlarınızı karşılayabilir. Ayrıca;

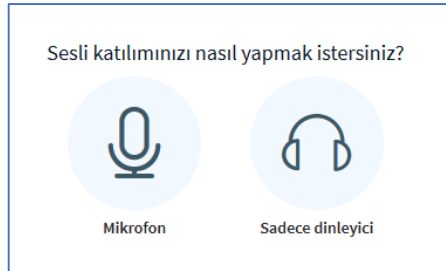
- Sunuyu beyaz tahta olarak kullanma / öğrencilere kullandırma,
- Emojiler, (simge, semboller ile duygu/durum),
- Anketler / Oylama (geri bildirim),
- Çalışma odaları ile öğrencileri gruplar/takımlar halinde çalıştırma

gibi diğer özellikleri ile öğrencilerle iletişim ve etkileşiminizi destekler.

Sisteme Giriş

BigBlueButton sanal sınıf oturumlarına UZEP kılavuzlarında anlatıldığı şekilde katılabilirsiniz.

Oturum açılırken karşınıza çıkan ekranda, sisteme mikrofon simgesi ile **konuşmacı/dinleyici** olarak veya kulaklık simgesi ile **sadece dinleyici** olarak katılmayı tercih edebilirsiniz.

1. Bu seçenek karşınıza çıkmadı ise sisteme konuşmacı olarak katılmanız sistem tarafından engellenmiş olabilir, sistem sorumlusuna ulaşın.

2. Sadece dinleyici olarak katıldıktan sonra, mikrofonu da kullanmak istiyorsanız:

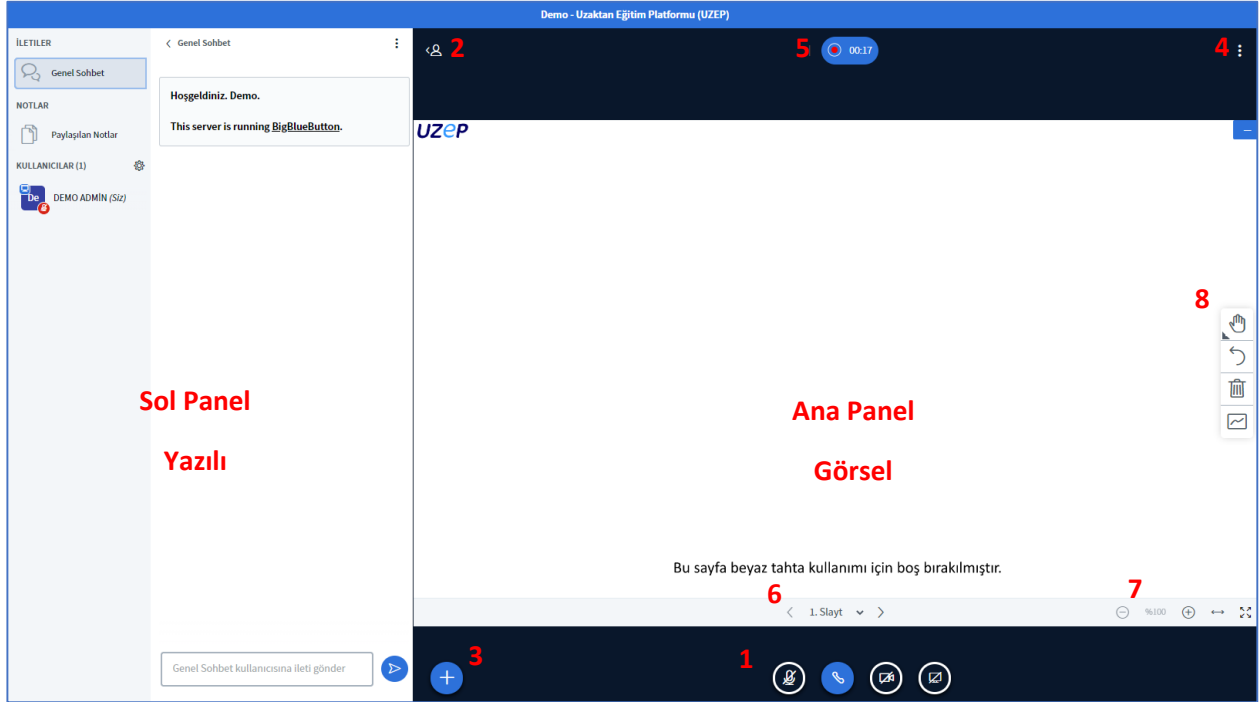
a. Ekranın altında bulunan ana kontrol düğmelerinden önce sesli oturumu kapatıp ,

sonra tekrar sesli oturuma katılı seçebilirsiniz.

b. Oturuma tekrar bağlanabilirsiniz. Hızlıca bunu gerçekleştirmek için, tarayıcınızın ekranını güncelleyebilirsiniz (F5, Refresh, ↻).

BigBlueButton ara yüzünde temel olarak iki panel bulunmaktadır:

- Yazılı iletişime, mesajlara odaklanmış beyaz zeminli soldaki panel,
- Görsel iletişime odaklanmış siyah zeminli ana panel.

Ana Panel (görsel iletişim – etkileşim)

Ana panel esas sunumun gerçekleştiği alandır. Burada ayrıca kamera görüntüleri de yer almaktadır. Öğrencilerin farklı cihazlardan (küçük ekranlı tablet, telefon vb.) bağlanabileceği ve internet altyapısını yeterli olmadığı durumlar gözetilerek kamera paylaşımı zorunlu durumlar ile kısıtlanmalıdır. 8 Başlık altında bu alanda gerçekleştirebilecekleriniz anlatılmıştır.

1 Ana kontroller

1 numara ile gösterilen alanda, ana kontroller yer almaktadır.

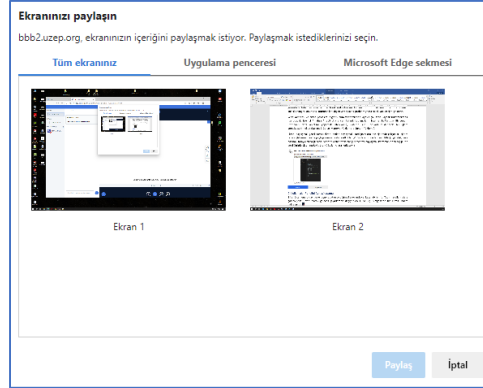

Mikrofon simgesi mikrofonun, telefon ahizesi simgesi sesli oturuma katılımın, kamera simgesi kameranın, monitör simgesi ekranın paylaşımının durumunu gösterir. Mavi olması açık olduğunu, siyah ve simge üzerinde çizgi olması kapalı olduğunu gösterir.

İpucu: Sistemdeki katılımcıların durumunu soldaki katılımcılar listesinden görebilirsiniz.

Web kamerası ve ekran paylaşımı diğer sunum yöntemlerine kıyasla çok fazla kaynak tüketmektedir (sunucudaki işlemci / hafıza / sabit disk / veri iletimi; katılımcıların internet bağlantısı). Bir sunum üzerinden ders anlatımı yapılmak isteniyorsa, sisteme sunu dosyası yüklenerek bu işlem gerçekleştirilmelidir (bakınız 3 Görsel Materyal Yükleme -> Sunum Yükleme).

Ekranı paylaşmak gerekiyorsa (ekranı neden paylaşmak istediğinizi uzaktan eğitimde çalışanlar, eğitim teknolojisi uzmanları ile paylaşırsanız size daha etkili bir çözüm önerisinde bulunabilirler), ilgili düğmeye basarak, tarayıcınızda çıkacak uyarıda ekranınızdaki hangi pencereyi paylaşmak istiyorsanız onu seçip, izin verdiğinizde ekranınızdaki görüntü kullanıcılara iletilecektir.

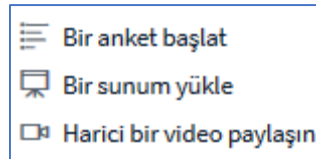

2. Kullanıcılar Panelini Açma/Kapama

2 ile gösterilen, soldaki paneli açıp kapatan bu düğme ile ekranda yer kazanabilirsiniz. Yazılı mesajlar sizlere görsel/işitsel uyarı olarak gelecek (ayarlardan değiştirilebilir) ve kişi simgesinde bir kırmızı nokta belirecektir.

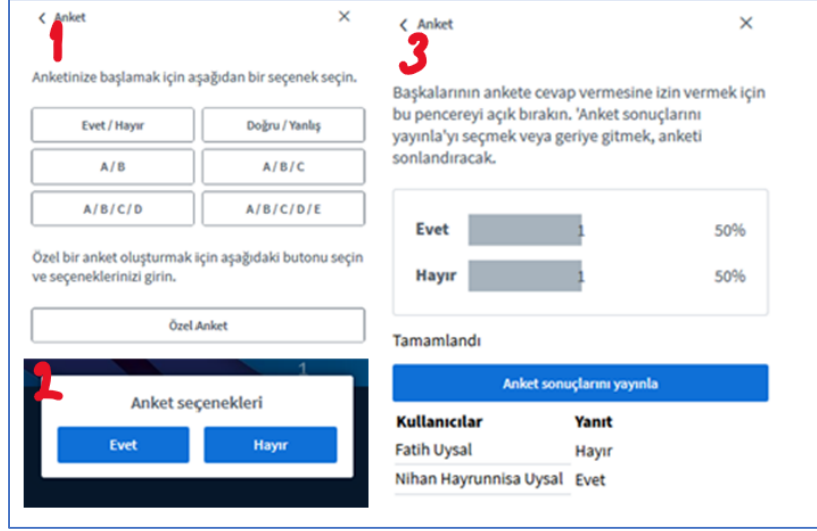
3 Görsel Materyal Yükleme, Anket başlatma

3 ile gösterilen + düğmesi görsel alanda sunum, anket ve video paylaşmanızı sağlar.

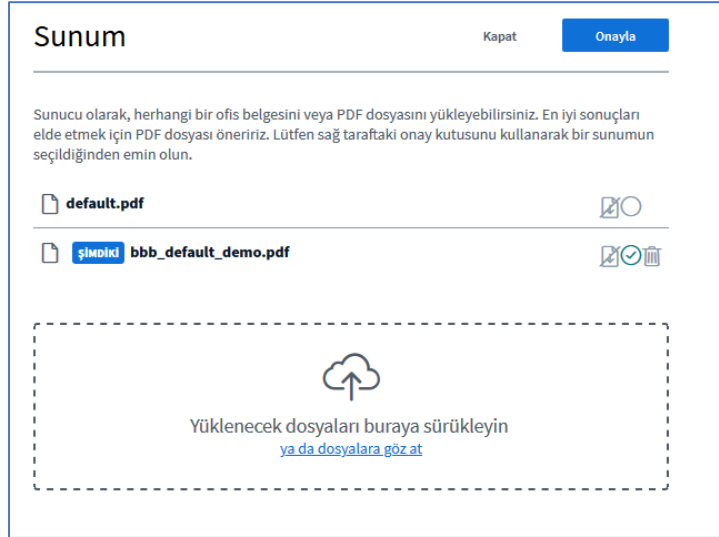
Anket Başlatma

Bu seçenek seçildiğinde sol panelde, anket oluşturmanıza yardımcı bir panel çıkacaktır (bakınız 1). Anket ile öğrencilerden geribildirim alabileceğiniz gibi, genel durumu görüntülemek için sorular sorabilirsiniz. İsterseniz görsel ekranda hazırladığınız veya işitsel kanaldan sorduğunuz soru (Ara verelim mi ...) için hızlıca evet/hayır, doğru/yanlış vb. şablonlarını kullanabilirsiniz. Özel seçenekler oluşturmak istiyorsanız özel anketi seçerek, seçenekleri belirtiniz. Öğrenciler görsel panelin sağ altında ankete yönelik seçebilecekleri düğmeleri görecektir (bakınız 2). Anket sonuçları sol panelde belirecektir (bakınız 3), isterseniz bu sonuçları öğrencilerin görmesi için yayınlatabilirsiniz.

Sunum Yükleme

Bu komutla öğrencilerle paylaşmak istediğiniz sunu dosyalarını yükleme şansınız bulunmaktadır. Temel ofis biçimleri desteklenmekle beraber (.doc, docx, ppt, pptx ...) en iyi sonuçlar için pdf dokümanları yüklemenizi öneririz. Pdf türü dışındaki dosyalar otomatik olarak dönüştürülür.

Yüklenen dosyaların öğrenciler tarafından indirilmesine olanak sağlamak istiyorsanız simgesini aktif

hale getirin. İndirilmesine izin verdiğiniz sunum dosyaları ana panelin sol altındaki simge ile indirilebilir olacaktır. Bu özelliği kullanarak öğrencilerle sunum, ödev, dosya paylaşımı gerçekleştirebilirsiniz.

Dosyaların karşısındaki simgelerde, ana panelde gösterilecek aktif olan sunum ile gösterilmektedir.

Çöp kutusu simgesi ile yüklediğiniz sunumları silebilirsiniz.

Çıkan pencerede sağ üstte bulunan Onayla düğmesini seçerek, sunum dosyası yükleme, değiştirme, öğrencilerin indirmesine izin verme işlemlerini sonlandırabilirsiniz.

Video paylaşımı

Harici bir video paylaşın

Harici Video URL

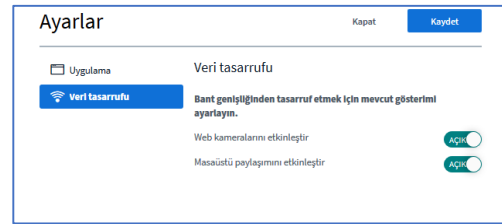
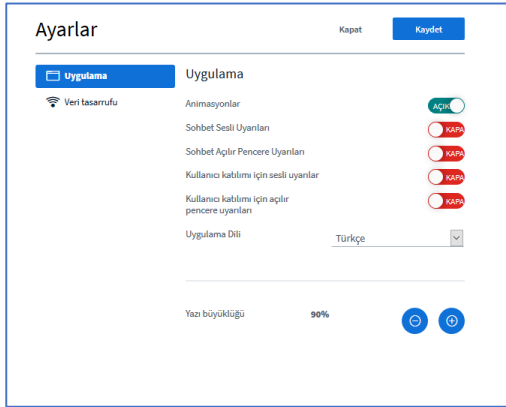
Not: Paylaşılan harici videolar kayıta görünmez. YouTube, Vimeo, Instructure Media, Twitch ve Daily Motion URL'leri desteklenir.

Yeni bir video paylaş

Paylaşmak istediğiniz youtube / vimeo vb. videosunun bağlantısını öğrencilerinize gönderebilirsiniz. Bu video, oturumuza ait kayıta yer almayacaktır!

4 Oturum ayarlarınız

Üst üste veya yan yana 3 nokta, ayarları, seçenekleri düzenleyebileceğiniz menülere erişmenizi sağlar. Ana panelde 4 ile gösterilen noktardan erişilen menüde uygulama ve veri tasarrufuna ilişkin ayarları yapmak mümkündür.

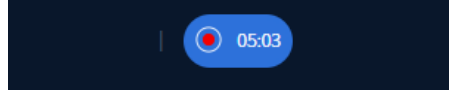
Uygulamaya yönelik seçeneklerin ne yaptığı açık bir şekilde yazılmıştır. Çoğunluğu sesli/görsel bildirimlere yöneliktir. Veri tasarrufu özellikle altyapısı yetersiz kullanıcılar için önerilebilir. Web kamerası ve masaüstü paylaşımı devre dışı bırakılarak veri tasarrufu sağlanabilir.

İpucu: Sunum sırasında özellikle öğrenci sayısının fazla olduğu oturumlarda sesli/görsel bildirimleri kapatmanız, sunum esnasında dikkatinizin dağılmasını engelleyecektir.

İpucu: Yöneticinin/eğitiminin sunumunu, BigBlueButton'a sunum dosyası yükleyerek (bakınız 3. Görsel Materyal Yükleme-> 2. Sunum Yükleme) gerçekleştirmesi önerilir. Ekran paylaşımı ile sunum dosyasını göstermek daha fazla veri kullanımına neden olacaktır. Ekran paylaşımı, sunum dosyaları ile gerçekleştirilemeyecek istisnai durumlarda kullanılmalıdır.

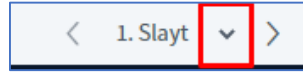
5 Canlı Toplantı Hakkında Bilgilendirmeler

Bu alanda toplantının ismi ve yetkileriniz varsa canlı yayının kaydını başlatmaya ve durdurmaya yönelik düğmeler bulunmaktadır. Toplantıda geçirilen süre de burada yer almaktadır.

6 Sunum Dosyasında Gezinim Düğmeleri

Bu alandaki düğmeler (< >) ile sunumda önceki ve sonraki sayfalara; aşağı açılır menüden (kırmızı halka ile işaretli) ise istenilen sayfaya geçiş yapılabilir.

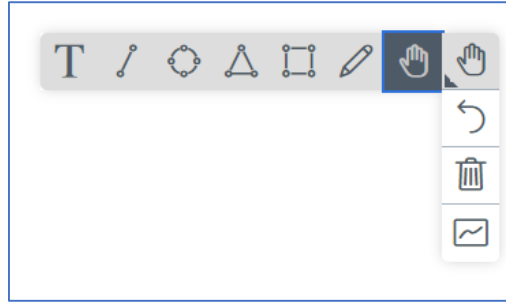

7 Sunu Kontrol Düğmeleri

Bu düğmeler ile sunum dosyasında yakınlaştırma – uzaklaştırma, sayfayı sıdırma ve tam ekran yapma özellikleri kullanılabilir. Yakınlaştırma - uzaklaştırma ve ekrana sıdırma öğrencilerin ekranına da yansır. Tam ekran sadece kullanıcının kendisini etkiler.

8 Sunum/Beyaz Tahta Yardımcı Araçları

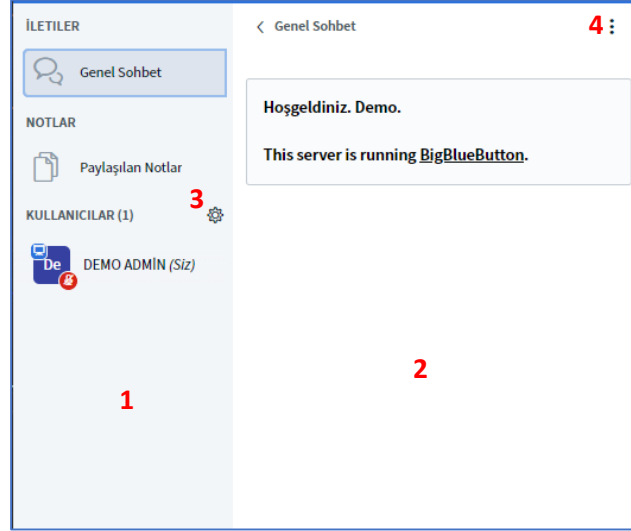
Bu araçlar ile sunum üzerine işaretlemeler, şekiller, yazılar eklemeniz mümkündür.

Yaptığınız son işlemi geri alma , sunu sayfasını temizleme ve beyaz tahtayı öğrencilerle beraber kullanma şansınız vardır. Hiçbir işaretleme yapmadan da farenin/imlecin bulunduğu konum diğer kullanıcılarla paylaşılmaktadır.

Sol Panel (Yazılı iletişim – etkileşim)

Sol panel kendi içinde iki alana ayrılmıştır. En soldaki alandan (1), genel sohbet, paylaşılan notlar seçilerek sağdaki alan (2) açılabilir/kapanabilir; değiştirilebilir.

1 Numaralı Panel

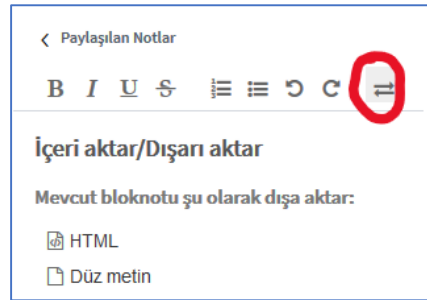
Bu alanda satırlardaki düğmelere sol tıklayarak farklı menülere ulaşmak mümkündür.

Genel Sohbet

Bu alanda yazışarak genel sohbet gerçekleştirmek mümkündür. Bu alanın hızlıca dolabileceği, karmaşa çıkabileceği göz önüne alınarak, genel sohbet için temel kurallar konulmasında fayda vardır.

Paylaşılan notlar

Tüm kullanıcıların (yetkilendirmeler yönetici tarafından değiştirilmedi ise) beraber düzenleme şansı bulunduğu bu alanda derse ait notlar çıkarılabilir, önemli noktalar paylaşılabilir, özetler yer alabilir. Kullanıcıların hayal gücü ile sınırlı bu alan, küçük boyutlu paylaşılmış bir Google dokümanına benzetilebilir. Paylaşılan notların dışarı aktarılması mümkündür.

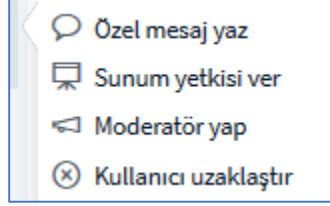
Kullanıcılar bölümü

Yönetici olan kullanıcılar kare , katılımcılar daire ile gösterilmiştir. Sunum yapan kişinin sol üstünde bir sunum ekranı simgesi bulunmaktadır. Tüm kullanıcıların sağ altında sesli oturuma katılma

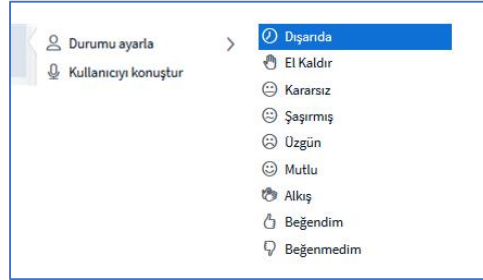

durumunu simgeleyen semboller bulunmaktadır. İlk sembolde kullanıcı sesli ortama katılmış fakat mikrofonunu kapatmıştır. İkinci resimde izleyici sesli oturuma sadece dinleyici olarak katılmıştır (Mikrofonunu açmak istiyorsa bakınız 1 Ana kontroller). Eğer kullanıcı sesli oturuma katılmamışsa sağ altta herhangi bir sembol gözükmez. Bu kullanıcı herhangi bir ses işitemez.

Bu alanda kullanıcıların üzerine tıkladığında, sistemdeki rolünüze (yönetici/izleyici) ve ayarlara uygun olarak bir menü karşımıza çıkar.

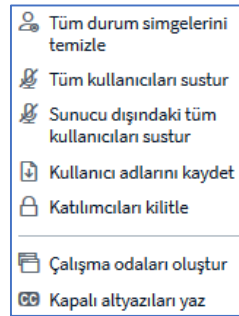

Yöneticiler diğer kullanıcılara sunum yetkisi verebilir, yönetici (bu rol BigBlueButton' da moderatör olarak isimlendirilmiştir) yapabilir ve sistemden uzaklaştırabilir. Tüm kullanıcılar ise eğer izinler kaldırılmamışsa, seçili kullanıcıya özel mesaj yazabilir. Ayrıca kendi isminiz üzerine tıklayarak durumunuzu (duygu-durum / emoji) ayarlayabilir, sesli oturuma mikrofon ile katıldıysanız, mikrofonunuzu açıp kapayabilirsiniz.

İpucu: Yönetici olarak sununun yürütülmesi (mikrofon açma-kapama, diğer ayarları yapılandırma vb. konularda) yardımcı olması için bir öğrenciye yönetici yetkisi verebilirsiniz.

Kullanıcıların sağında bulunan, 3 numara ile gösterilen dişli simgesi ile , yöneticiler sistemdeki diğer kullanıcıların yetkilerini düzenleyebilir.

İlk komut kullanıcılar tarafından ayarlanan duygu-durum simgelerini temizler. Sonraki iki komut kullanıcıları susturmak için kullanılabilir. Kullanıcı adlarını kaydet ile sistemdeki kullanıcıların bir listesi metin dosyası olarak bilgisayarınıza kaydedilebilir, yoklama amaçlı kullanılabilir.

Katılımcıları kilitle ile onların sistemde yapabileceklerini sınırlandırabilirsiniz. Buradaki ifadelerin ne yaptığı açıktır. Örneğin öğrencilerin kendi aralarında özel mesajlaşarak oturumu takip etmediği düşünülüyorsa bu özellik kapatılabilir. Ama unutmayın ki öğrenciler farklı kanallardan mesajlaşmaya devam edebilir.

Katılımcıları kilitle

Bu seçenekler, izleyicilerin belirli özellikleri kullanmasını kısıtlamanıza olanak tanır.

Özellik	Durum
Web kamerası paylaş	Açık ☒
Diğer izleyici web kameralarına bakın	Açık ☒
Mikrofon paylaş	Açık ☒
Genel Sohbet mesajı gönder	Açık ☒
Özel mesaj gönder	Açık ☒
Paylaşılan Notları düzenle	Açık ☒
Kullanıcılar listesindeki diğer katılımcılara bakın	Açık ☒

Vazgeç

Çalışma odaları oluştur komutu ile öğrencilere takım/grup çalışması yapmak için daha uygun bir ortam hazırlayabilirsiniz. Karşınıza çıkan ekranda öğrencileri atanmamış gruptan alarak istediğiniz odaya sürükleyip bırak ile atabileceğiniz gibi, rastgele bir dağılım da seçebilirsiniz.

Çalışma Odaları

Kapat

İpucu: Herhangi bir çalışma odasına atama yapmak için kullanıcının adını sürükleyip bırakabilirsiniz.

Oda sayısı Süre (dakika)

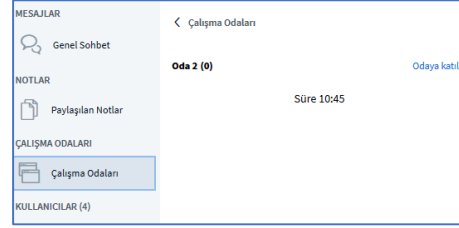
Kullanıcıların katılmak için bir çalışma odası seçmesine izin ver

Atanmamış (0)	Oda 1	Oda 2
<input type="text"/>	mehmet uysal Fatih Uysal	Nihan Hayrunnisa Uysal Fatih Uysal

Oluşturu seçtiğinizde katılımcılar aşağıdaki gibi bir onaylama ekranı ile karşılaşacak, daha sonra ise bu odada sizin verdiğiniz süre boyunca çalışma odalarında çalışmalarına devam edebileceklerdir.

Ayrıca ana oturumda çalışma oturumlarının kullanımda olduğuna işaret eden görsel değişiklikler de bulunmaktadır. Bu menülerde çalışma oturumlarına tekrar bağlanma şansı bulunmaktadır.

Yönetici ana oturumda kimin hangi odada olduğunu, kimlerin odaya katılmadığını kullanıcı simgelerinden takip edebilir.